
Konference v Johannesburgu a (ne)bezpečné DDT

Konference v Johannesburgu a (ne)bezpečné DDT

V polovině září 2005 jsem se zúčastnil 17. výroční konference Mezinárodní společnosti pro epidemiologii prostředí. Pořadatelem byla tentokrát Univerzita v Johannesburgu ve spolupráci s Univerzitou v Pretorii. Konference se zabývala širokým spektrem problémů současné epidemiologie prostředí zajímavých pro zasvěcené profesionály. Jeden je však obecný a proto bych ho rád zmínil.

Po desetiletích zákazu použití DDT při hubení komárů v rámci prevence malárie se JAR, která jako jediná africká země respektovala zákaz masového používání tohoto insekticidu, se k němu vrátila, protože jeden z přenašečů malárie *Anopheles funestus* se stal rezistentním proti pyrethroidům, které nahradily DDT. Po období relativního "klidu" se výskyt malárie v JAR totiž opět dostal do "červených čísel" - znamenajících desetitisíce nových případů ročně zejména v jejích v severních oblastech. V uvedeném kontextu stojí za pozornost, že Evropa připravuje přísná opatření proti dovozu potravin obsahujících residua DDT. Řada prací, dobře provedených epidemiologických studií prezentovaných na konferenci (i dříve publikovaných v odborném tisku) však spolehlivě neprokázala žádné genotoxické účinky DDT včetně karcinogenních a další toxické účinky ani u lidí profesionálně exponovaných halogenovaným pesticidům. Původní studie prokazující toxicitu DDT byly provedeny na potkanech pouze při aplikaci dávek, které u člověka nepřichází v úvahu. Pokud byly pozitivní u lidí, obvykle byly tyto studie provedeny na malém počtu osob a jejich průkaznost je proto zpochybňována.

DDT patří nepochybně k endokrinním modulátorům estrogenního typu, zatím co jeho hlavní metabolit DDE patří k látkám anti-estrogenním. Nakolik jsou však připravovaná opatření EU příkladem žádoucího respektu k principu prevence nebo snad pouze snahou ochránit vlastní trh se zemědělskými komoditami bude nejspíše předmětem ostrých politických debat.

Moje účast byla zdůvodněna přednáškou týkající se poněkud překvapivé struktury výskytu vybraných zhubných novotvarů v populaci vystavené určitým škodlivým vlivům (v populaci nadměrně exponované xenobiotiky povahy endokrinních modulátorů). Do určité míry překvapením byl nižší než očekávaný výskyt rakoviny prsu a prostaty ve studované populaci.

Účastí na této konferenci jsem využil také k presentaci plakátového sdělení týkajícího se persistentních organických xenobiotik v emisích z dopravy v kontextu se zdravím člověka. Poster byl výsledkem úvodní studie projektu 1F54H/098/520 Prašnost z dopravy a její zátěž se zřetelem na suspendované částice. Na tomto projektu spolupracujeme s Centrem dopravního výzkumu v Brně a je podporován ministerstvem dopravy ČR.

Abstrakty obou našich sdělení byly publikovány v *Epidemiology*, oficiálním časopise ISEE a v celém znění budou publikovány později. Rozhodující část nákladů spojených s účastí na konferenci (konferenční poplatek, letenka a ubytování) byla refundována Karolinska Institutet v Stockholmu v rámci našich aktivit ve prospěch již výše uvedené CASCADE NoE 6RP. Bohatě, byť některé z nich frustrující zkušenosti (viz "[Johannesburg plný nebezpečí](#)") budou využity jak ke zpestření výuky tak i ve výzkumném zaměření našeho ústavu.

Prof.MUDr. Vladimír Bencko,DrSc., 1. lékařská fakulta UK